

Aprob,

Avocatul Poporului,

Victor Giorbea

RAPORT

**privind vizita efectuată la Centrul de Reținere și Arestare Preventivă din cadrul
Inspectoratului de Poliție Județean Argeș**

Sumar:

Prezentul raport, întocmit ca urmare a vizitei inopinate la Centrul de Reținere și Arestare Preventivă Argeș, este structurat pe trei capitole, după cum urmează:

- 1. Cadrul general și organizarea vizitei**
- 2. Constatările rezultate din vizitele efectuate și din interviurile cu persoanele arestate preventiv**
- 3. Recomandări**

1. Cadrul general și organizarea vizitei

În conformitate cu art. 16 alin (1) și art. 39 alin. (3) din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată, la data de 15.04.2019 a fost efectuată o vizită inopinată la Centrul de Reținere și Arestare Preventivă (C.R.A.P.) Argeș din cadrul Inspectoratului de Poliție Județean Argeș, în vederea consolidării protecției persoanelor private de libertate împotriva torturii, a pedepselor și tratamentelor inumane sau degradante, verificării modului în care este asigurat dreptul la hrană, ținută personală, cazarmament și condiții de cazare, refuzul de hrană, precum și a altor aspecte cu relevanță pentru activitatea Mecanismului Național de Prevenire a Torturii în locurile de detenție.

La efectuarea vizitei au participat reprezentanții instituției Avocatul Poporului, *[redacted]* - jurist, *[redacted]* - psiholog, *[redacted]* - medic, consilieri în cadrul Centrului Zonal Craiova al Domeniului privind prevenirea torturii în locurile de detenție și comisar *[redacted]* reprezentant al Organizației pentru Apărarea Drepturilor Omului - Filiala Regională Craiova.

2. Constatările rezultate din vizita efectuată

Centrul de Reținere și Arestare Preventivă (C.R.A.P.) Argeș era organizat și funcționa în baza dispozițiilor Legii nr. 254/2013 privind executarea pedepselor și a măsurilor privative de libertate dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal, Hotărârii Guvernului nr. 157/2016 pentru aprobarea Regulamentului de aplicare a Legii nr. 254/2013, Ordinul Ministrului Afacerilor Interne nr. 14/2018 pentru aprobarea Regulamentului privind organizarea și funcționarea centrelor de reținere și arestare preventivă, precum și a măsurilor necesare pentru siguranța acestora, proceduri, ordine și dispoziții subsecvente.

Centrul de Reținere și Arestare Preventivă Argeș este amplasat la parterul clădirii sediului Inspectoratului de Poliție Județean, situat în municipiul Pitești, județul Argeș.

La sosirea în C.R.A.P. Argeș, reprezentanții M.N.P. au purtat discuții prealabile privind obiectivele vizitei, precum și aspecte referitoare la organizarea, condițiile și atribuțiile centrului cu reprezentanți din conducerea unității de poliție, respectiv inspectorul șef al I.P.J. Argeș, șeful C.R.A.P. Argeș și o parte din personalul centrului. Aceștia au manifestat disponibilitate pentru comunicare cu toți membrii echipei de vizită și au permis accesul la documentele solicitate și la spațiile centrului, în conformitate cu prevederile legale.

Centrul avea o capacitate de 23 de locuri, la data efectuării vizitei fiind custodiate 14 persoane private de libertate majore, 13 bărbați și o femeie, arestate preventiv, cercetate pentru diferite infracțiuni. În centru nu erau custodiate persoane private de libertate minore, care necesitau un regim de cazare special în conformitate cu prevederile art. 6 alin. (3) din Ordinul Ministrului Afacerilor Interne nr. 14/2018 pentru aprobarea Regulamentului privind organizarea și funcționarea centrelor de reținere și arestare preventivă, precum și măsurilor necesare pentru siguranța acestora.

Potrivit organigramei, activitatea C.R.A.P. Argeș era asigurată de 25 de agenți și un ofițer-șef centru, iar la data vizitei exista o singură funcție vacantă de agent.

a) condiții de cazare

Accesul în C.R.A.P. Argeș se realiza prin curtea interioară a clădirii Inspectoratului de Poliție Județean Argeș. **Nu erau prevăzute căi de acces pentru persoanele cu dizabilități** în conformitate cu prevederile art.12, alin.(15) din Ordinul Ministrului Afacerilor Interne nr. 14/2018, în care se stipulează că în fiecare centru vor fi prevăzute căi de acces pentru persoanele cu dizabilități.

Echipa de vizită recomandă conducerii C.R.A.P. Argeș analizarea posibilității de amenajare a căilor de acces în centru pentru persoanele cu dizabilități.

Centrul dispunea de 9 camere de deținere, care erau dotate cu câte 2 sau 3 paturi în funcție de suprafața camerei, asigurându-se *un spațiu de minim 4 m²/persoană, prevăzut de art. 1, alin. 3 din Anexa Ordinului Ministerului Justiției nr. 2772/C/2017 pentru aprobarea Normelor minime obligatorii privind condițiile minime de cazare a persoanelor private de libertate.*

La repartizarea în camere a persoanelor aflate în arest preventiv erau respectate criteriile de separație. **Nu exista prevăzută o cameră de cazare dotată corespunzător pentru custodierea persoanelor private de libertate cu dizabilități**, în conformitate cu prevederile art. 12, alin. (16) din Ordinul Ministrului Afacerilor Interne nr. 14/2018 („În cazul persoanelor private de libertate cu dizabilități vor fi prevăzute camere de cazare dotate corespunzător”). Echipa de vizită a constatat că la data vizitei, chiar dacă în centru nu erau custodiate persoane cu dizabilități, nu era amenajată o cameră de deținere care să respecte demnitatea umană a persoanelor private de libertate cu dizabilități. Considerăm necesară amenajarea unei camere de cazare dotate corespunzător pentru persoanele private de libertate cu dizabilități.

Camerele de deținere erau curate, prevăzute cu sistem de ventilație, cu aparate de aer condiționat, mobilier (etajere, măsuță, băncuțe), televizoare LCD, conectate la rețeaua de difuzare a televiziunii prin cablu, paturi etajate cu cutii de depozitare și saltele noi. **În camera de detenție nr. 8 exista o porțiune cu igrasie pe plafon**, fiind astfel necesare lucrări de reparații pentru a fi întrunite standardele minime sanitare și de igienă în această cameră.

Persoanele arestate aveau posibilitatea la nevoie să apeleze supraveghetorii printr-un sistem de avertizare optic, acționat din interiorul camerei prin intermediul unui buton de panică.

Camerele erau bine încălzite de o centrală termică proprie, iar apa caldă și apa rece erau asigurate permanent.

Deși centrul era amplasat la parterul clădirii, unele camere de deținere erau slab luminate natural, altele la un nivel acceptabil, iar iluminatul artificial era folosit și pe timpul zilei, în camerele unde luminatul natural era insuficient. Iluminatul artificial și iluminatului de veghe erau asigurate corespunzător.

Lângă oficiul unde era distribuită hrana era amenajată o cameră în care se aflau montate 16 dulapuri tip cușetă, unde erau depozitate bunurile persoanelor private de libertate.

Toate camerele de deținere aveau grupuri sanitare, amenajate sub formă de cabină cu ușă din PVC, erau dotate cu dușuri, chiuvete, wc-uri turcești din inox, tip monobloc, instalațiile sanitare erau în stare bună și funcționale. Grupurile sanitare erau curate, aveau pavimentul placat cu gresie și pereții cu faianță, ușor de igienizat. O persoană privată de libertate interviuată în timpul vizitei s-a declarat mulțumită de condițiile de cazare din C.R.A.P. Argeș, dar **a precizat că exista un singur inconvenient la grupul sanitar, unde ar fi necesară o tubulatură separată, pentru o mai bună aerisire**. Echipa de vizită a considerat îndreptățită sesizarea persoanei private de libertate interviuată și recomandă identificarea unei soluții pentru ventilarea corespunzătoare (naturală sau artificială) a grupurilor sanitare din camerele de detenție pentru eliminarea disconfortului creat de lipsa acesteia.

Acțiunile de dezinfecție și deratizare erau efectuate periodic de firma cu care erau încheiate contracte de prestări servicii, ultima lucrare fiind executată la data de 24.09.2018. Nu au fost sesizări în legătura cu prezența insectelor/rozătoarelor și nu a fost constatată prezența acestora la verificarea camerelor de deținere și a cazarmamentului.

A fost vizitată și curtea de plimbare, care avea o suprafață de aproximativ 17 m², era acoperită parțial cu un panou retractabil din plexiglas și pavimentul era placat cu gresie. Curtea de plimbare avea în dotare două bănci, o bicicletă medicinală și un spalier pentru activități sportive.

A fost consultat Registrul de sesizări și reclamații și s-a constatat că din anul 2011 și până la data vizitei, nu erau înregistrate sesizări și reclamații din partea persoanelor private de libertate, privind respectarea dreptului la condiții minime de cazare sau nerespectarea drepturilor conferite de lege.

Cele mai multe persoane intervievate au menționat că sunt mulțumite de condițiile din C.R.A.P. Argeș, de modul cum sunt tratați de personalul centrului și de modul în care le sunt respectate drepturile legale.

b) Asigurarea dreptului la ținută personală și cazarmament

Conform prevederilor art. 172, alin (1) din Ordinul Ministrului Afacerilor Interne nr. 14/2018 „*Persoana privată de libertate poartă ținută civilă*”. Din interviurile cu persoanele private de libertate și din discuțiile purtate cu agenții prezente în centru, a rezultat că **nu existau ținute personale pentru persoanele private de libertate**, deoarece nu au fost înregistrate cereri în acest sens. Totuși, membrii echipei de vizită au concluzionat că este necesară aprovizionarea câtorva ținute, pentru a asigura ținuta personală, în cazul persoanelor private de libertate care nu dispun de aceasta sau temporar pentru persoanele private de libertate, până la primirea primului pachet cu efecte personale, în conformitate cu prevederile art. 172, alin (2) din Ordinul Ministrului Afacerilor Interne nr. 14/2018.

Conform documentelor prezentate echipei de vizită, distribuția materialelor igienico-sanitare pentru persoanele private de libertate se efectua lunar, pe bază de semnătură, și periodic, la solicitarea acestora.

Toate persoanele custodiate în centru au menționat că la intrarea în centru primiseră produse igienico-sanitare, pentru menținerea igienei sanitare personale/colective și lenjerie de pat curată (pernă, cearșaf plic, cearșaf de pat, pătură). Schimbarea lenjeriei individuale de pat se făcea o dată pe săptămână sau la solicitare. Centrul nu avea în dotare o spălătorie, lenjeria de pat era trimisă la un operator economic specializat (curățătorie chimică), ultima comandă efectuată

de conducerea I.P.J. Argeș către societatea care asigură serviciul de spălare a lenjeriei a fost efectuată la data de 01.04.2019.

La nivelul Serviciului Logistic din cadrul I.P.J. Argeș existau proceduri privind normele (termenele) de casare a lenjeriei de pat, aceasta fiind casată o dată la 2 ani.

Mai multe persoane arestate intervievate de membrii echipei de vizită au declarat că lenjeria se schimba săptămânal, iar rufele personale preferau să le trimită acasă pentru a fi spălate. O persoană privată de libertate a precizat că rufele personale le spăla la chiuveta de la grupul sanitar din cameră și le usca pe calorifer, fiind suficientă căldură. A mai precizat că nu a solicitat ținută personală și nu a auzit pe nimeni să solicite ținută de la conducerea C.R.A.P., deoarece „*acum îmbrăcămintea nu mai este o problemă*”.

O altă persoană arestată a declarat că nu a fost nevoie să solicite îmbrăcăminte de la centru, deoarece a primit de acasă prin sectorul vizite.

O persoană privată de libertate, mai în vârstă, a sesizat faptul că **în centru nu există posibilitatea să se tundă**, nefiind astfel respectate prevederile art. 170, alin.(1) din Ordinul nr. 14/2018 („*Administrația centrului asigură tunsul părului prin personal propriu sau prin operatori economici, cu respectarea prevederilor legale în vigoare*”). Se recomandă analizarea posibilității de a asigura tunsul părului persoanelor private de libertate, la solicitarea acestora sau prin excepție, obligatoriu la recomandarea medicului, în situația unor boli de piele sau pentru deparazitare în conformitate cu prevederile art. 170, alin. (2) din Ordinul nr. 14/2018.

c) Asigurarea dreptului la hrană

Hrana era preparată la Penitenciarul Mioveni în baza unei convenții încheiate anual, ultima convenție fiind încheiată la data de 04.01.2019. Transportul hranei se efectua cu o autospecială autorizată sanitar veterinar, în recipiente speciale de inox, în stare bună de igienă, prevăzute cu sistem de etanșizare, care asigură păstrarea temperaturii adecvate servirii. Hrana era distribuită persoanelor private de libertate conform situației de efective, transmisă zilnic de conducerea centrului.

Centrul avea amenajată o cameră (oficiu) destinată primirii și distribuirii hranei către persoanele private de libertate, care era dotată corespunzător (aragaz, cuptor cu microunde, filtru de cafea, fișete pentru păstrarea veselei din inox, chiuvetă cu blat din inox, frigider pentru

păstrarea probelor de hrană, dotat cu termometru și grafic de consemnare a temperaturii zilnice, și 3 frigider pentru păstrarea alimentelor achiziționate sau primite de la familie cu ocazia vizitelor).

Nu exista o sală de mese în cadrul centrului, persoanele private de libertate serveau masa în camerele de detenție, în condiții corespunzătoare. Echipa de vizită a analizat și degustat din hrana primită pentru masa de prânz și seară și **a constatat că nu avea consistență și lipsea carnea, atât din meniul de prânz cât și din cel de seară.** O persoană privată de libertate interviuată a menționat că hrana servită era bună în unele zile, **dar în altele nu era.** Subliniem că, în conformitate cu prevederile art. 167, alin. (1) din Ordinul nr. 14/2018, administrația centrului trebuie să asigure persoanei private de libertate, de trei ori pe zi, o hrană variată, bine preparată, corespunzătoare calitativ și cantitativ, potrivit normelor legale. Echipa de vizită recomandă conducerii centrului să se adreseze Penitenciarului Mioveni cu solicitarea de a asigura calitatea și cantitatea hranei furnizate, în conformitate cu prevederile art. 4, lit.a) și lit. b) din Convenția încheiată privind hrănirea prin Penitenciarul Mioveni a persoanelor private de libertate aflate în C.R.A.P. Argeș (*„Penitenciarul Mioveni are următoarele obligații: a) să asigure gama de preparate culinare, conform nivelului caloric al normelor de hrană la care sunt alocate efectivele, conform prevederilor O.M.J. nr.2713/C/2001 – Instrucțiuni privind aplicarea Normelor de hrană pe timp de pace pentru efectivele din Ministerul Justiției, Direcția Generală a Penitenciarelor, modificat și completat cu O.M.J. nr. 2549/C/2006; b) să se asigure o hrană variată, bine preparată, corespunzătoare calitativ și cantitativ regulilor de dietă”*).

La data efectuării vizitei existau prelevate probe alimentare, păstrate într-un frigider destinat acestui scop.

În cazul în care, în urma consultului medical se constata existența unei afecțiuni care necesita un anumit tip de dietă (diabet zaharat, hipertensiune arterială etc.), medicul centrului întocmea regimul alimentar, iar acesta era adus la cunoștința conducerii C.R.A.P. Argeș, care efectua demersuri în vederea asigurării regimului adecvat de hrană. La data vizitei, în centru nu erau custodiate persoane care aveau indicație medicală de regim alimentar. Din documentele verificate a rezultat că în cursul anilor 2018 – 2019 au fost custodiate 4 persoane de religie musulmană, care au primit regimul alimentar corespunzător.

d) Refuzul de hrană

Deoarece la data vizitei în centru nu erau custodiate persoane private de libertate care fuseseră sau erau în refuz de hrană, care ar fi putut fi intervievate, au fost verificate documentele întocmite în cursul anilor 2018 și 2019, privind modul în care au fost gestionate refuzurile de hrană declarate de persoanele private de libertate custodiate în C.R.A.P. Argeș.

În cursul anului 2018 au fost înregistrate două cazuri de refuzuri de hrană.

Primul a fost declarat la data de 02.04.2018, ora 7⁴⁵, de o persoană privată de libertate custodiată în centru, iar încetarea refuzului de hrană a fost înregistrată la data de 11.04.2018, ora 13²⁰, când persoana aflată în refuz de hrană a fost pusă în libertate, în baza unei sentințe penale a Tribunalului Argeș, prin care s-a dispus înlocuirea măsurii arestului preventiv cu cea a arestului la domiciliu.

Primul caz de refuz de hrană a fost declarat pe fondul situației juridice, în faza de urmărire penală, fără a fi fost invocate motive cu privire la condițiile de detenție sau la respectarea drepturilor conferite de legislația în vigoare.

Din documentele prezentate a rezultat că în data de 02.04.2018 persoana privată de libertate a anunțat în scris personalul de serviciu că intenționează să refuze hrana. În aceeași zi, agentul supraveghetor a inițiat formularul specific procedurii refuzului de hrană și a înștiințat șeful centrului de reținere și arestare preventivă cu privire la intenția persoanei private de libertate de a refuza hrana. Șeful centrului de reținere și arestare preventivă a ascultat persoana privată de libertate, a consemnat în formular aspectele arătate de către aceasta și motivele care au determinat protestul. Persoana privată de libertate și-a menținut hotărârea de a refuza hrana, fapt pentru care s-a dispus cazarea separată a acesteia în camera nr. 1, amenajată la nivelul centrului, cu respectarea criteriilor de separație în conformitate cu prevederile art. 88, alin. (2) din Ordinul nr. 14/2018. Șeful centrului de reținere și arestare preventivă a anunțat medicul centrului care a ascultat și consultat persoana privată de libertate în condițiile art. 261, alin. (4) din Regulamentul de aplicare a Legii nr. 254/2013. Rezultatul consultației a fost consemnat în formularul specific refuzului de hrană, **neprecizându-se data efectuării consultului medical** în conformitate cu prevederile art. 261, alin. (4) din Regulamentul de aplicare a Legii nr. 254/2013. În formularul

specific refuzului de hrană s-a precizat că „pacientul a fost înștiințat de efectele secundare ale refuzului de hrană”.

Din verificarea documentelor medicale a rezultat faptul că **asistența medicală în perioada refuzului de hrană nu a fost asigurată conform prevederilor legale, nefiind consemnat în documentele medicale acest lucru. Persoana privată de libertate aflată în refuz de hrană nu a fost monitorizată zilnic, fiind consemnate doar două vizite de monitorizare în primele 3 zile.** Echipa de vizită a recomandat conducerii centrului luarea măsurilor necesare în vederea respectării prevederilor legale cu privire la asistența medicală acordată persoanelor aflate în refuz de hrană.

Din verificarea formularului specific procedurii refuzului de hrană s-a constatat că șeful centrului a dispus ridicarea alimentelor deținute de persoana în refuz de hrană, **fapt care nu a fost consemnat într-un proces-verbal** în conformitate cu prevederile art.119, alin. (7) din Regulamentul de aplicare a Legii nr. 254/2013. **Persoana privată de libertate nu a semnat formularul în urma efectuării consultului medical și nici în urma ridicării alimentelor,** conform rubricației prevăzute de Anexa nr. 2. AA, Capitolul XXVII din Ordinul nr. 14/2018.

În urma verificării formularului specific procedurii refuzului de hrană, s-a constatat că **persoana privată de libertate nu a semnat acest formular și nu a fost consemnată ora efectuării consultului medical de către medic.** De asemenea, **nu a fost prezentat procesul verbal întocmit după efectuarea percheziționării persoanei și a bunurilor sale în vederea ridicării produselor alimentare și din tutun.** Se recomandă reinstruirea personalului cu privire la aplicarea prevederilor procedurii refuzului de hrană și completarea corespunzătoare a formularului specific procedurii refuzului de hrană.

În conformitate cu prevederile art. 88, alin. (1) din Ordinul nr. 14/2018, șeful centrului a informat judecătorul de supraveghere a privării de libertate despre intrarea în refuz de hrană a persoanei private de libertate.

În cel de-al doilea caz, refuzul de hrană a fost declarat la data de 09.05.2018, ora 15⁰⁰ și încetarea refuzului de hrană a fost consemnată în aceeași zi la ora 19⁰⁰, prin declarația personală de ieșire din refuz.

În cel de-al doilea caz de refuz de hrană, care de fapt nu s-a concretizat (între orele 15⁰⁰-19⁰⁰), persoana privată de libertate a invocat ca motiv unele probleme familiale.

În nici unul din cele două cazuri, ofițerul psiholog nu a fost anunțat, iar aceste două persoane aflate în refuz de hrană nu au beneficiat de consiliere psihologică. Potrivit Regulamentului privind organizarea și funcționarea centrelor de reținere și arestare preventivă, precum și măsurile necesare pentru siguranța acestora, aprobat prin Ordinul al Ministrului Afacerilor Interne nr. 14 din 9 februarie 2018: „*Art. 88 (4) Șeful centrului anunță psihologul de unitate cu privire la intrarea persoanei private de libertate în refuz de hrană. (5) Psihologul de unitate acționează prin consiliere individuală pe toată perioada refuzului de hrană, informând persoana privată de libertate despre riscurile continuării acestei forme de protest*”. Se recomandă anunțarea psihologului de către șeful centrului în toate cazurile de refuz de hrană.

În cursul anului 2019 nu au fost înregistrate cazuri privind refuzul de hrană declarate de persoanele private de libertate din C.R.A.P. Argeș.

e) Acordarea asistenței medicale

În cadrul Centrului de Reținere și Arestare Preventivă Argeș **nu exista amenajat un cabinet medical propriu-zis**, ci doar o cameră unde erau acordate consultații medicale persoanelor custodiate în centru. Consultațiile medicale obligatorii pentru persoanele private de libertate, la introducerea în arest, erau acordate la cabinetul medical al Inspectoratului de Poliție Județean Argeș.

Asistența medicală pentru persoanele private de libertate custodiate în centru era asigurată de către un medic primar în specialitatea medicină de familie, special desemnat în acest sens și de asistenți medicali din cadrul Centrului Medical Județean Argeș, **postul de medic pentru arest fiind vacant.**

Existau întocmite fișe medicale pentru persoanele private de libertate custodiate în centru la data vizitei, iar toate consultațiile medicale erau consemnate atât în aceste fișe, cât și în Condica de vizită medicală deținuți. Tratamentele efectuate erau consemnate în Registrul distribuție medicamente, sub semnătura persoanei private de libertate. Documentele medicale erau înregistrate și completate în mod corespunzător, fiind păstrate la cabinetul medical în condiții de siguranță și confidențialitate.

La data vizitei, Centrul de Reținere și Arestare Preventivă Argeș deținea Autorizație Sanitară de Funcționare, în termen.

Consultațiile medicale se acordau în mod obligatoriu la introducerea în centru, conform prevederilor Legii nr. 254/2013 privind executarea pedepselor și a măsurilor privative de libertate dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal, precum și la solicitarea persoanelor private de libertate sau ori de câte ori era necesar. Conform Registrului de introducere C.R.A.P. Argeș, în anul 2018 au fost acordate 455 consultații medicale la introducerea în arest, iar în anul 2019, până la data vizitei, 145 de consultații. Din interviurile desfășurate cu persoanele custodiatare s-a reținut faptul că acestea au fost consultate de medic la introducerea în arest.

Conform documentelor prezentate, vizita medicală cuprindea examenul clinic general, precum și întocmirea și completarea documentelor medicale, conform prevederilor legale în vigoare. Au fost verificate toate fișele medicale ale persoanelor private de libertate și s-a constatat modul corect de întocmire și completare a acestora. **La fișa medicală nu exista atașat formularul de consimțământ informat, completat și semnat de către persoanele private de libertate.** Echipa de vizită a recomandat întocmirea obligatorie a formularului pentru toate persoanele custodiatare și atașarea acestuia la fișa medicală.

Solicitările persoanelor private de libertate către compartimentul medical erau consemnate de personalul operativ în Registrul de evidență a solicitărilor la consultații medicale. În anul 2019 au fost consemnate 16 astfel de solicitări ale persoanelor arestate preventive, acestea fiind consultate de personalul medical.

Consultațiile medicale de specialitate erau asigurate prin prezentarea persoanelor private de libertate la Spitalul Județean de Urgență Pitești sau la Spitalul Militar Pitești, în funcție de specialitatea solicitată. În anul 2018 au fost consemnate 17 cazuri de prezentare a persoanelor private de libertate la consultații medicale de specialitate (psihiatrie, neurologie, pneumologie etc.), iar în anul 2019 au beneficiat de consultații de specialitate 7 persoane.

Internările în spital ale persoanelor arestate preventiv se efectuau prioritar în penitenciare-spital (Mioveni, București–Jilava etc.). Conform documentelor prezentate, în anul 2019 o singură persoană arestată preventiv a fost internată la Penitenciarul-Spital București-Jilava pentru reevaluare psihiatrică și tratament de specialitate.

Persoanele private de libertate aflate în custodia centrului beneficiau de tratament medicamentos în mod gratuit, în baza unei prescripții eliberate de medicul care asigurau asistența medicală sau de alți medici specialiști. La data vizitei, 3 persoane private de libertate primeau tratament medicamentos recomandat de medic, fără a exista persoane cu tratament psihotrop. Conform documentelor prezentate, medicamentele recomandate de medic erau distribuite persoanelor private de libertate de către personalul medical, iar în afara orelor de program de personalul operativ, nefiind astfel respectate prevederile Procedurii privind activitatea medicală în Centrele de Reținere și Arestare Preventivă PS-01-DM nr. 4273029/25.04.2016, elaborată de Direcția Medicală din Ministerul Afacerilor Interne. Echipa de vizită a recomandat efectuarea demersurilor necesare în vederea respectării acestei proceduri.

f) Acordarea asistenței psihologice

Centrul avea angajat un psiholog din anul 2014, acesta avea întocmit un Registru de evidență a actelor profesionale, înregistrat și ștampilat la secretariatul unității. Conform atribuțiilor rezultate din Fișa postului privind asigurarea asistenței psihologice la persoanele private de libertate aflate în custodia C.R.A.P. Argeș: „**psihologul de unitate asigură asistența psihologică persoanelor private de libertate încarcerate în Centrul de reținere din cadrul I.P.J. Argeș, la solicitarea persoanelor private de libertate sau a șefului Centrului**”.

În anul 2018, în Registru au fost consemnate ședințe de asistență psihologică pentru doar două persoane custodiate, care făcuseră cerere pentru a beneficia de asistență psihologică. Pentru aceștia, psihologul a întocmit Declarații de consimțământ, Ghidul de interviu, Fișă psihologică, Notă de concluzii și recomandări. În ambele cazuri, problemele prezentate de persoanele custodiate aveau legătură cu compartimentul medical (au solicitat medicamente), iar psihologul a întocmit Recomandarea pentru îngrijire medicală. **În cursul anului 2018, în centru a custodiat un număr de 19 minori încarcerați, dintre care 16 pe bază de ordonanță de reținere, iar față de ceilalți 3 a fost dispusă măsura arestului preventiv. Cei 16 minori au fost custodiați pentru o perioadă scurtă de timp (mai puțin de 24 de ore), dar ceilalți 3 au fost custodiați pentru o perioadă mai lungă (06.06.2018 – 20.06.2018, aceeași persoană și 28.06.2018-12.10.2018; 23.07.2018-24.08.2018; 10.10.2018-07.11.2018). Cei 3 minori nu au beneficiat de asistență psihologică, deși, conform prevederilor art. 117 alin. 2 din Legea nr. 254/2013 privind executarea pedepselor și a măsurilor privative de libertate dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal, acordarea asistenței psihologice este obligatorie pentru toate**

persoanele minore custodiate în centru: „Pe timpul executării arestării preventive, minorului i se acordă asistență psihologică, în vederea diminuării efectelor negative ale privării de libertate asupra dezvoltării sale fizice, psihice sau morale.”

În anul 2019, în Registru erau consemnate două ședințe de asistență psihologică. Ambele persoane erau minore, iar adresa de solicitare a asistenței psihologice către Compartimentul psihologic fusese întocmită de către șeful centrului. Pentru ambele persoane, psihologul obținuse Consimțământul informat de la unul din părinți. În primul caz a fost acordată o singură ședință de asistență psihologică, nefiind evidențiate dificultăți de adaptare la mediul carceral și minorul nedorind continuarea ședințelor; erau întocmite Nota de concluzii și recomandări și Procesul verbal. Nici în al doilea caz nu au fost identificate dificultăți de adaptare, au fost completate Fișa de evidență a activităților de asistență psihologică (5 ședințe), Ghidul de interviu, Fișa psihologică, Nota de concluzii și recomandări. Astfel, minorii custodiați în centru pentru o perioadă mai mare de 24 de ore au beneficiat de asistență psihologică, psihologul fiind informat de către șeful centrului.

Referitor la alte categorii de persoane vulnerabile, conform Registrului persoanelor private de libertate consumatoare de droguri, **în cursul anului 2019 au fost custodiate două persoane**, dar nu au beneficiat de asistență psihologică. La momentul vizitei era custodiată de aproximativ 2 luni o persoană cu diagnostic psihiatric, cu recomandare de consiliere psihologică de la medicul specialist psihiatru (fusesse internată la Penitenciarul-Spital București-Jilava pentru reevaluare psihiatrică și tratament de specialitate), dar această recomandare nu fusese pusă în aplicare. În timpul vizitei în camerele de detenție, a fost identificată de către echipa de vizită o altă persoană cu istoric de acte de autoagresiune (plăgi autolitice vechi). În nici unul din aceste cazuri **nu fusese întocmită o adresă oficială (către Compartimentul psihologic) prin care să fie solicitat sprijinul ofițerului psiholog**. Astfel, rezultă că, în centru, **persoanele private de libertate vulnerabile (diagnosticate cu o tulburare psihiatrică, cu recomandarea de „consiliere psihologică” din partea medicului psihiatru, foste consumatoare de droguri, cu acte de autoagresiune, unii minori), nu era îndrumate pentru intervenție de specialitate către ofițerul psiholog**.

Față de cele expuse, în temeiul art. 43 alin. (1) din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată, Avocatul Poporului

RECOMANDĂ

conducerii Centrului de Reținer și Arestare Preventivă Argeș să întreprindă măsurile legale care se impun pentru:

1. reinstruirea personalului cu privire la aplicarea prevederilor procedurii refuzului de hrană și completării corespunzătoare a formularului specific procedurii refuzului de hrană și respectarea prevederilor legale cu privire la asistența medicală acordată persoanelor aflate în refuz de hrană;
2. respectarea prevederilor legale cu privire la întocmirea formularului de consimțământ informat pentru toate persoanele custodiate și atașarea acestuia la fișa medicală;
3. respectarea prevederilor Procedurii privind activitatea medicală în Centrele de Reținer și Arestare Preventivă PS-01-DM nr. 4273029/25.04.2016, elaborată de Direcția Medicală din Ministerul Afacerilor Interne, referitoare la distribuirea tratamentului medicamentos exclusiv de către personalul medical;
4. efectuarea demersurilor necesare în vederea ocupării postului vacant de medic;
5. analizarea posibilității de amenajare a unui cabinet medical în incinta centrului;
6. amenajarea căilor de acces în centru pentru persoanele cu dizabilități, precum și a unei camere de cazare dotate corespunzător, pentru persoanele private de libertate cu dizabilități;
7. efectuarea unor lucrări de reparații a plafonului din camera nr. 8, pentru a fi întrunite standardele minime sanitare și de igienă în această cameră de deținere;

8. identificarea unei soluții pentru ventilarea corespunzătoare (naturală sau artificială) a grupurilor sanitare din camerele de detenție pentru eliminarea disconfortului creat de lipsa acesteia;
9. asigurarea ținutei personale în cazul persoanelor private de libertate care nu dispun de aceasta sau temporar pentru persoanele private de libertate, până la primirea primului pachet cu efecte personale;
10. analizarea posibilității de a asigura tunsul părului persoanelor private de libertate, la solicitarea acestora sau prin excepție, obligatoriu la recomandarea medicului, în situația unor boli de piele sau, dacă este cazul, pentru deparazitare în conformitate cu prevederile art. 170, alin. (2) din Ordinul nr. 14/2018;
11. asigurarea calității și cantității hranei furnizate de către Penitenciarul Mioveni, în conformitate cu prevederile din convenția încheiată între Inspectoratul de Poliție Județean Argeș și Penitenciarul Mioveni;
12. acordarea asistenței psihologice tuturor persoanelor minore custodiate în centru, conform prevederilor art. 117 alin. 2 din Legea nr. 254/2013 privind executarea pedepselor și a măsurilor privative de libertate dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal, precum și a persoanelor custodiate aflate în refuz de hrană;
13. monitorizarea stării de sănătate mintală și a statusului psiho-emoțional a persoanelor vulnerabile (persoane diagnostice cu tulburări psihice, consumatoare de droguri, cu riscuri identificate în sfera psihologică etc.).

Craiova, 24 mai 2019